

Riktlinjer för företagssamarbeten

antagen av FS 1 februari 2019

Introduktion

RFSU strävar efter att utveckla inspirerande och ömsesidigt fördelaktiga företagssamarbeten med målet att stärka sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Många företag vill ta ett samhällsansvar, både lokalt och internationellt och näringslivet har stort inflytande samt möjlighet att påverka människors levnadsvillkor och vår värld och kan arbeta aktivt för att respektera mänskliga rättigheter, grundläggande arbetsrättsprinciper och miljöstandarder oavsett var i världen de verkar. Man brukar tala om ett ansvarsfullt hållbart företagande.

Dessa riktlinjer är vägledande och skall användas i samtliga situationer där olika typer av samarbeten diskuteras. Beslut av mindre samarbeten tas av GS. Vid större samarbeten där det kan förekomma principiella frågor och/eller gälla större ekonomiska belopp ska GS inkludera förbundsstyrelsen i beslutet. RFSU:s lokalföreningar rekommenderas att följa dessa riktlinjer angående företagssamarbeten.

Förbundsstyrelsen skall vartannat år göra en utvärdering av riktlinjerna i syfte att säkerställa att riktlinjerna uppfyller RFSU:s behov av tydlighet i samarbeten med företag.

Grund för företagssamarbeten

RFSU är mån om att de företag som vi ingår samarbeten/partnerskap med delar våra grundläggande värderingar. Vi önskar därför att samarbeta med företag som respekterar de mänskliga rättigheterna i alla sina verksamheter och verksamhetsländer.

RFSU genomför en bedömningsprocess innan avtal skrivs och har rätt att se över potentiella partners företagsetik, företagsansvar kring arbetares rättigheter, bolagsstyrning, uppförandekod och andra relevanta policys för att dessa ska stämma överens med RFSU:s etiska och sociala värderingar. Samarbetspartners måste respektera FN Global Compact, FN:s barnkonvention, ILO:s konventioner om arbetares rättigheter, samt när det bedöms vara relevant industrispecifika konventioner (se bilagor och bedömningsmaterial).

RFSU samarbetar inte med företag inom industrin för tobak, alkohol, militär verksamhet, vapen eller diamanter. RFSU ska även avstå från samarbete med företag som på olika sätt bedriver verksamhet som kan vara en del av trafficking eller inkludera barnarbete eller som inte har tillräckliga värderingar, policys och rutiner för att förhindra korruption, brottslighet, bedrägeri, miljöbrott, exploatering eller inskränkande pornografi där deltagarnas frivillighet inte kan styrkas. RFSU samarbetar inte heller med företag inom spel- och casinobranschen med undantag för projekt finansierade av Postkodstiftelsen och liknande lotterier med en uttalad ambition att stötta civilsamhället.

RFSU ingår avtal med sina företagspartners. Om något avslöjas som ej överensstämmer med policy och/eller ingånget avtal har RFSU ambitionen att tillsammans med samarbetsparten åtgärda problemet eller, om detta inte går, äga rätt att säga upp avtalet. Båda parter ska vara skyldiga att informera om utmaningar eller misstankar om oegentligheter.

RFSU värnar om sitt varumärke. RFSU förbehåller sig därför rätten att genom särskilda överenskommelser med respektive part avtala om hur vårt varumärke kan och får användas.

Definition av företagssamarbeten

Inom samarbeten ingår två eller fler aktörer som jobbar tillsammans för att uppnå ett specifikt mål. Arbetet ska vara baserat på transparens, tillit, dialog, respekt för RFSU:s grundläggande värderingar och ömsesidig förståelse för målet med samarbetet.

Typer av företagssamarbeten

RFSU ser samarbeten/partnerskap som en möjlighet att erbjuda ytterligare en form för engagemang, stärka sitt påverkansarbete, öka sin synlighet samt få tillgång till varierande inkomstkällor. Samarbeten kan vara av mer långsiktig karaktär eller fokusera på enstaka kampanjer och/eller verksamhetsområden. Tidsperioden för samarbetet bestäms genom överenskommelse mellan RFSU och partners. Samarbeten kan ta olika former, t ex:

- **Strategiska samarbeten** - samarbeten där man arbetar tillsammans med flera andra organisationer eller sektorer för att nå fram till olika förbättringar inom SRHR.
- **Kunskapsbaserade samarbeten** - samarbeten som kan inkludera utbildning, kunskapsutbyte och utveckling av olika metoder.
- **Ekonomiska samarbeten** - samarbeten som kan inkludera sponsorskap, gåva eller skicka runt upp.
- **Marknadsföringssamarbeten** - samarbeten där grunden är att kommunicera olika aspekter av srhr till den målgrupp samarbetet avser.

Process och bedömning företagssamarbeten

1. **Inledande möte** - vid ett inledande möte presenteras respektive organisation, tänkt omfattning av samarbete och RFSU:s riktlinjer för företagssamarbeten respektive den andra organisationens eventuella riktlinjer.
2. **Inledande bedömning** - RFSU genomför en inledande och övergripande bedömning av företaget i fråga för att säkerställa att företaget inte går emot/motarbetar RFSU:s värderingar och grundsyn.
3. **Bedömning** - RFSU genomför en bedömning av potentiella partners från ett mänskliga rättigheters-perspektiv i linje med FN:s Global Compact, ILO:s konventioner om arbetares rättigheter och FN:s Barnkonvention. Vid behov görs en bedömning även i relation till branschspecifika konventioner och kriterier. Bedömningen har som stöd ett antal bedömningsfrågor. (bilaga 1)
4. **Risikanalys** - RFSU genomför en riskanalys över potentiella risker som kan uppkomma genom samarbetet. En sådan riskanalys kan innehålla operativa och finansiella risker samt hur RFSU:s anseende och trovärdighet kan påverkas. Vid fleråriga företagssamarbeten sker riskbedömning årligen.
5. **Avstämning** - RFSU utbyter information om sin bedömning med tilltänkt samarbetspartner.
6. **Beslut om samarbete** - RFSU tar beslut om att inleda eller inte inleda samarbete och skriver avtal.
7. **Utvärdering** - RFSU utvärderar samarbetet vid samarbetets slut tillsammans med den samarbetande företaget.

BILAGA

Sammanfattning av FN:s Global Compact

På "World Economic Forum" i Davos 1999 uppmanade FN:s generalsekreterare, Kofi Annan, näringslivet att ta globalt ansvar. Generalsekreterarens initiativ ledde till bildandet av "The Global Compact", som innefattar principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption riktade till företag. Principerna baseras på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Rio-deklarationen samt FN:s konvention mot korruption.

Mänskliga rättigheter

Princip 1

Företagen ombeds att stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som de kan påverka; och

Princip 2

försäkra sig om att deras eget företag inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.

Arbetsvillkor

Princip 3

Företagen ombeds att upprätthålla ("uphold") föreningsfrihet och ett faktiskt ("effective") erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar;

Princip 4

avskaffande av alla former av tvångsarbete;

Princip 5

faktiskt ("effective") avskaffande av barnarbete; och

Princip 6

avskaffandet av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

Miljö

Princip 7

Företag ombeds att stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker;

Princip 8

ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande; och

Princip 9

uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

Korruption

Princip 10

Företag bör motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

FN:s Barnkonvention

se: <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#full>

ILO:s konventioner om arbetares rättigheter

se: <https://svenskailo-kommitten.se/ilo-konventioner-3/>

Exempel på industrispecifika konventioner och kriterier som kan vara relevanta för samarbeten beroende på samarbetspart och typ av samarbete.

- Textiler: <http://www.ecocert.com/en/Organic-Content-standard/>
- Journalister: <https://ipi.media/international-declaration-on-the-protection-of-journalists/>
- Råvaror och matrelaterade produkter: <https://www.fairtrade.net/products.html>

Bedömningsfrågor

Frågor som företaget bör besvara för bedömningen

Hur beaktar [FÖRETAG] mänskliga rättigheter, specifikt i relation till sexuella och reproduktiva rättigheter?

Svar:

Hur tar [FÖRETAG] ansvar för arbetares rättigheter och miljöfrågor?

Svar:

Har [FÖRETAG] någon koppling till industrin för tobak, alkohol, militär verksamhet, vapen eller diamanter?

Svar:

Har [FÖRETAG] kollektivavtal för era anställda, och tillåter ni fackligt engagemang?

Svar:

Hur ser [FÖRETAG] uppförandekod och jämställdhetsplan ut?

Svar:

Hur ser [FÖRETAG] bolagsstyrning och företagsetik ut?

Svar:

Hur respekterar [FÖRETAG] konventioner nämnda i bilaga?

Svar:

Frågorna har besvarats av:

Svaren sammanställs av RFSU och kan kompletteras med uppförandekod och andra relevanta styrdokument.